

Prostá píseň, která dobyla svět

SLAVNÁ TICHÁ NOC, SVATÁ NOC SVÝM AUTORŮM ŠTĚSTÍ NEPŘINESLA

Pokud bydlíte někde u nákupního střediska a už od září slyšíte nepřetržitě hlasité melodie Půjdem spolu do Betléma, Nesem vám noviny či Narodil se Kristus Pán, pak vás o Vánocích asi žádná koleda příliš nenadchne. A přece je mezi nimi jedna, která je pozoruhodná nejen tím, jak se rozšířila po světě, ale také příběhem svého vzniku.

V malé rakouské vesnici Oberndorf na pomezí Rakouska a Německa připomíná kaple a nevelké muzeum, že právě tady zazněla poprvé snad vůbec nejznámější vánoční píseň. Vesnice leží necelých dvacet kilometrů severně od Salzburgu, v místech, kde hraniční řeka Salzach vytváří mohutný oblouk u již v Německu ležícího městečka Laufen.

„Tady byla 24. prosince 1818 poprvé uvedena píseň Tichá noc, svatá noc a odtud putovala do světa. Dobyла celý svět a zasáhla všechny kultury. Je jedinou a jedinečnou, protože se zpívá vždy v mateřském jazyce. Toto poselství klidu a míru může obohatit srdce úplně každého člověka. Má šest slok a je od Josepha Mohra,“ řekla nám hned na uvítanou Christine Deutingerová z místního turistického centra.

Hit během pár hodin

Ano, za pár dnů to bude přesně 190 let, co tento vánoční hit zazněl poprvé. Malé muzeum stojící téměř „na místě činu“ přibližuje svými exponáty období, kdy se tady zcela nenápadně zrodila světová hudební legenda. Tady jsou Vánoce po celý rok a melodie písně Tichá noc, svatá noc tu zní na jaře, zrovna tak jako v červenci.

Nejvíce návštěvníků sem ale pochopitelně zavítá právě v období Vánoc. V muzeu najdete vše, co připomíná autory i dobu, ve které žili. Oblečení, nábytek, archiválie i model kostela, kde měla píseň svou premiéru.

Traduje se, že původních šest textových strof napsal místní vikář Joseph Franz Mohr údajně až den před premiérou a hned je předal zastupujícímu varhaníko-

Hlavní oltář kapličky postavené na místě původního kostela, kde poprvé zazněla koleda Tichá noc, svatá noc, zdobí výjev narození Ježíše Krista. Tvůrci písně přihlížejí z obrazů po stranách.

vi Franzi Xaveru Gruberovi s prosbou, zda by na ně nesložil melodii pro půlnoční mši. Gruberova melodie tak prý vznikla jen během několika hodin, ale píseň měla takový úspěch, že postupně byla přeložena do více než tří set

jazyků a pronikla i do zemí, kde se Vánoce neslaví vůbec. Znájí ji v Japonsku, na Tahiti, Madagaskaru, Filipínách a zazpívají si ji můžete v afrikánštině, arabštině, jazyku Zulu i svahilsky nebo maorsky. Na seznamu je i řada jazy-

ků, o kterých jste nejspíš ani nelslyšeli.

Reklamní znělka

Premiéra byla ale víc než skrovná. Protože v místním kostele sv. Mikuláše dosloužily staříčké varhany a zrovna se opravovaly, zazněla poprvé Stille Nacht, heilige Nacht pouze ve dvouhlasém podání, jen s doprovodem kytary a malého dětského sboru.

Místním věřícím, ale i varhanářům, kteří zde zůstali přes Vánoce, se píseň zalíbila natolik, že se postarali o její zlidovění. Až do druhé poloviny 19. století dokonce nikde nevyšla tiskem, a tak se stejně jako lidové písničky šířila pouze opisy a ústním podáním.

Čtyři roky po jejím uvedení ji přivezli potulní pěvci do Tyrolska. V údolí Zillertal ji zpívali před rakouským císařem Františkem I. a ruským carem Alexandrem I. To byl začátek její cesty světem. Místní varhaník Mauracher píseň v opisech šířil dál.

Už tehdy ji například podnikaví rukavičkáři, sourozenci Strasserovi, začali používat jako reklamní písničku, aby upoutali pozornost a naladili posluchače ke koupi svých výrobků. Tichou noc ovšem zpívali nepochybně osobně, což se od ředitele dnešního supermarketu nedá očekávat. Je ale s podivem, jak se historie opakuje. Dá se dohledat, že poprvé ji tito podomní solnohradští rukavičkáři zazpívali v Lipsku už v roce 1832. V časopise Leipziger Tageblatt z prosince 1832 lze najít drobnou zprávičku obsahující výzvu, aby svou píseň přednesli na veřejném koncertě.

Roku 1839 už Tichá noc zněla také za oceánem ve vánočním New Yorku a její cestě kolem